

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Економіки та менеджменту
/назва факультету/

Кафедра психології
/назва кафедри/

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету

Галина ЦІХ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

/назва дисципліни/

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
/шифр і назва галузі знань/
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
/назва/
спеціальність 053 «Психологія»
/шифр і назва/
освітня програма «Психологія»
/назва/
спеціалізація _____
/назва/
вид дисципліни Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
/обов'язкова/вибіркова/

Тернопіль – 2025 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціальна психологія»

(назва дисципліни)

для студентів факультету економіки та менеджменту

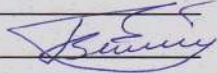
(назва факультету)

Розробники:

завідувач кафедри психології,

К.психол.н., доцент

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

/ Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

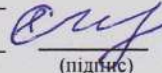
(підпис)

(ініціали та прізвище)

професор кафедри психології,

доктор історичних наук, професор

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

/ Ярослав СТОЦЬКИЙ /

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні
кафедри психології

(назва)

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

/ Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
факультету економіки та менеджменту

(назва)

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Секретар НМК

/ Оксана ПОТІХА /

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма погоджена:

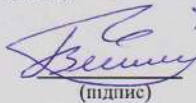
Спеціальність 053 «Психологія»

(шифр і назва)

освітня програма «Психологія»

(назва)

Завідувач випускової кафедри

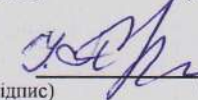

/ Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої програми

/ Ірина ПЕРІГ /

(підпис)

(ініціали та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	5/150	5/150
Аудиторні заняття, год.	54	16
Самостійна робота, год.	78	138
Аудиторні заняття		
- лекції, год.	36	6
- лабораторні, год.	-	-
- практичні заняття, год.	36	6
- семінарські, год.	-	-
Самостійна робота		
- підготовка до лабораторних (практичних, семінарських) занять	20	8
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	33	92
- виконання контрольних завдань	-	-
- виконання індивідуальних завдань	-	-
- виконання курсових проектів (робіт)	-	-
- підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	25	34
Екзамен		

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання - 52%;
- заочна (дистанційна) форма навчання - 92%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета «Соціальної психології».

Соціальна психологія на сьогоднішній день – це розгалужена диференційована наукова галузь, яка ґрунтується на не менш широкій сфері соціально-психологічної практики. Бурхливий розвиток цієї науки у XX та XXI століттях дозволив відповісти на численні питання про стосунки між людьми у суспільстві, про поведінку людей наодинці та в групах, про механізми сприймання один одного тощо. Тому **метою** даної дисципліни є: сформувати у студентів комплекс знань про взаємозв'язок соціального та психологічного, їхню взаємодію та взаємозалежність, про соціально-психологічні явища, які виникають у процесі соціальної взаємодії та характеризують індивіда і групу, про масову свідомість та масову поведінку людей.

2.2. Завдання навчальної дисципліни.

Завдання соціальної психології полягають в тому, щоб встановити закономірності виникнення та розвиток соціальної психології; вивчити розширення меж відповідей на запитання про стосунки між суспільством і людиною. На сьогодні ця галузь знань максимально розгорнута на запити практики і тому дуже швидко розвивається:

- 1) розуміти взаємовідносини та особливості взаємодій між суспільством і людиною; відношення людини до природи і протиріч та криз існування людини в природі, що з'явилися в сучасну епоху технічного розвитку;
- 2) знати індивідні, предметно-змістові та духовно-світоглядні якості індивідуальності, особливості самосвідомості, стильових характеристик особистості і здійснення різних видів діяльності (професійної, навчальної, спілкування тощо);
- 3) мати уявлення про специфіку психологічної допомоги, методичні настанови, методи та прийоми терапевтичного впливу на клієнта, ролі свідомості і самосвідомості в поведінці, спілкуванні і діяльності людей, формуванні особистості;
- 4) розуміти рівні та теорії взаємодій між людиною та суспільством;
- 5) вміти давати психологічну характеристику особистості, сформувати початковий досвід та професійну позицію фахівця щодо практичної діяльності психолога-консультанта;
- 6) загальне уявлення про структуру та предмет соціальної психології у сучасному розумінні, ознайомити з методологією та методами соціально-психологічного дослідження;
- 7) розкрити проблематику ключових понять науки: стосовно соціально-психологічних аспектів особистісного становлення та розвитку, про стосунки особистості, могли проаналізувати проблеми усіх рівнів індивідуальності унікальне поєднання рис, способів поведінки та звичок, що визначають неповторну картину існування людини.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні

проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток студентів компетентностей:

- інтегральної:

ІНТ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

загальних:

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальних:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

-

Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	<p>Тема 1. Предмет курсу «Соціальна психологія». Виникнення і розвиток соціальної психології.</p> <p>1. Соціальна психологія в системі наукового знання.</p> <p>2. Сучасні уявлення про предмет та структуру соціальної психології: американська та європейська традиції.</p> <p>3. Історія виникнення та становлення соціальної психології як науки.</p>	4	0,5

	<p>4. Виникнення та розвиток соціальної психології:</p> <p>а) стадії розвитку соціальної психології;</p> <p>б) предмет соціальної психології як науки;</p> <p>в) методологія та методи дослідження в соціальній психології.</p>		
2	<p>Тема 2. Соціальна психологія як наука: історичний аспект.</p> <p>1. Психологія народів і мас.</p> <p>2. Теорія психології народів.</p> <p>3. Концепція «інстинктів соціальної поведінки».</p> <p>4. Експериментальний етап у розвитку соціальної психології.</p>	2	0,5
3	<p>Тема 3. Сучасні напрямки розвитку зарубіжної соціальної психології.</p> <p>1. Теоретичні орієнтації зарубіжної соціальної психології.</p> <p>2. Біхевіоризм.</p> <p>3. Теорія оперантного навчання Б. Ф. Скіннера.</p> <p>4. Соціально-когнітивна теорія А. Бандури:</p> <p>а) основні принципи соціально-когнітивної теорії;</p> <p>б) навчання через моделювання.</p>	2	0,5
4	<p>Тема 4. Напрямки в соціальній психології.</p> <p>1. Когнітивний напрямок соціальної психології:</p> <p>а) структуралізм Ж. Піаже;</p> <p>б) інформаційний підхід в когнітивному напрямку;</p> <p>в) когнітивний розвиток в соціальному контексті.</p> <p>2. Когнітивна соціальна психологія С. Московічі.</p> <p>Концепція соціальних уявлень.</p> <p>3. Психоаналітичний напрямок.</p> <p>4. Соціально-психологічна концепція К. Г. Юнга.</p> <p>5. Его-психологія Е. Еріксона.</p> <p>6. Гуманістична теорія особистості Е. Фромма.</p> <p>7. Соціокультурна теорія особистості К. Хорні.</p>	4	0,5
5	<p>Тема 5. Види криз та їхня сутність в контексті соціальної психології.</p> <p>1. Поняття про кризу в соціальній психології. Розуміння «життєвої кризи». Вікові кризи та їх роль у житті особистості.</p> <p>2. Психологічні кризи особистості та їх врахування в роботі з різними віковими категоріями. Професійна криза. Життєва криза.</p> <p>3. Використання психотехнік в контексті професійної і життєвої криз.</p>	2	0,5
6	<p>Тема 6. Соціально-психологічний аспект дослідження</p>	2	0,5

	<p>соціалізації особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості. 2. Зміст та механізми соціалізації особистості. 3. Соціальні установки: сутність і функції. 4. Соціально-психологічні характеристики особистості. Структура соціалізації особистості. 		
7	<p>Тема 7. Політична соціалізація.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття. 2. Напрямки та підходи у дослідженні політичної соціалізації. 3. Стадії процесу політичної соціалізації та його агенти. 4. Форми політичної соціалізації. 5. Когнітивний, афективний та конативний компоненти політичної соціалізації. 	4	0,5
8	<p>Тема 8. Економічна соціалізація особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «економічна соціалізація» і його складових. 2. Гроші та їх соціалізуюча функція. Грошові типи особистості. Етапи формування уявлень про гроші у дітей. 3. Стадійний характер економічної соціалізації. 4. Підприємливість як міра економічної соціалізованості особистості ринкової економіки. 	4	0,5
9	<p>Тема 9. Закономірності спілкування і взаємодії людей в контексті соціально-психологічному.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і види спілкування. 2. Функції, структура і рівні спілкування. 3. Інтеракція і психологія спільної діяльності. 	2	0,5
10	<p>Тема 10. Психологія комунікативних процесів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура і модель комунікації. 2. Вербальна комунікація. 3. Невербальна комунікація. 4. Бар'єри спілкування. 	2	0,5,

11	Тема 11. Соціальна перцепція та просоціальна і агресивна поведінка. 1. Розуміння людини людиною. 2. Механізми соціальної перцепції. 3. Соціологічно-психологічні вектори поведінки особистості.	2	0,5
12	Тема 12. Соціальна психологія малих груп. Соціально-психологічні дослідження динаміки малих груп. 1. Структура малої групи та її межі. 2. Загальна характеристика процесів групової динаміки. 3. Проблема утворення та розвитку малої групи в соціальній психології.	4	0,5
13	Тема 13. Великі соціальні групи та масові психічні явища. 1. Теоретичні проблеми дослідження великих соціальних груп. 2. Психологія натовпу. 3. Масові явища у великих дифузних групах.	2	-
Усього годин:		36	6

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Тема 1. Предмет курсу «Соціальна психологія». Виникнення і розвиток соціальної психології. Соціальна психологія як наука: історичний аспект.	4	0,5
2	Тема 2. Сучасні напрямки розвитку зарубіжної соціальної психології. Напрямки в соціальній психології.	4	1
3	Тема 3. Види криз та їхня сутність в контексті соціальної психології.	4	0,5
4	Тема 4. Соціально-психологічний аспект дослідження соціалізації особистості.	4	1
5	Тема 5. Політична соціалізація.	4	0,5
6	Тема 6. Економічна соціалізація особистості.	4	0,5
7	Тема 7. Закономірності спілкування і взаємодії людей в контексті соціально-психологічному. Психологія комунікативних процесів. Соціальна перцепція та просоціальна і агресивна поведінка.	4	1

8	Тема 8. Соціальна психологія малих груп. Соціально-психологічні дослідження динаміки малих груп.	4	0,5
9	Тема 9. Великі соціальні групи та масові психічні явища.	4	0,5
	Усього годин:	36	6

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Підготовка до практичних занять та опрацювання лекційного матеріалу	20	8
2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції: 1. Етапи розвитку соціально-психологічних ідей. 2. Методи дослідження соціальної психології. 3. Розвиток соціальної психології в Україні. 4. Проаналізувати усі чотири розділи книги Г. Лебона «Психологія народів». 5. Висвітлити основні позиції із трьох розділів книги Г. Лебона «Психологія мас». 6. Охарактеризувати основні ідеї і твердження із книги «Повстання мас» Хосе Ортеги-і-Гассета. 7. Роль теорії біхевіоризму в соціальній психології. 8. Аналіз оперантного навчання Б. Ф. Скіннера. 9. Соціально-когнітивний напрямок А. Бандури у дослідженнях соціальної психології. 10. Колективне осмислення світу у дослідженнях Л. Віготського. 11. Аналіз стадій морального мислення дітей шкільного віку у процесі соціалізації в ідеях Ж. Піаже. 12. Дослідження п'яти соціальних типів характеру із наведенням прикладів з гуманістичної теорії особистості Е. Фромма. 13. Аналіз життєвих криз із урахуванням сучасної ситуації в Україні. 14. Порівняльна характеристика стадій професійного становлення.	33	96

	<p>15. Розвиток, становлення і особливості індустріальної психотехніки в СРСР.</p> <p>16. Порівняльний загальний аналіз особистості у психології, соціології та соціальній психології.</p> <p>17. Характеристика вікових стадій соціалізації із наведенням відповідних прикладів.</p> <p>18. Широкий аналіз соціальних ролей особистості.</p> <p>19. Аналіз сприймання дітьми влади.</p> <p>20. Характеристика компонентів політичної соціалізації.</p> <p>21. Дослідження мотивів, що зумовлюють політичну діяльність.</p> <p>22. Властивості факторів економічної соціалізації.</p> <p>23. Аналіз грошових типів особистості.</p> <p>24. Особливості психологічних рис в моделях особистості підприємця.</p> <p>25. Аналіз потреби в спілкуванні дитини.</p> <p>26. Характеристика рівнів спілкування.</p> <p>27. Властивості спільної діяльності.</p> <p>28. Аналіз моделі спілкування фон Тутона.</p> <p>29. Дослідження діалогу і монологу як форм вербального спілкування.</p> <p>30. Характеристика невербальних засобів спілкування.</p> <p>31. Аналіз механізмів соціальної перцепції.</p> <p>32. Дослідження соціальної поведінки, типи вчинків із наведенням прикладів.</p> <p>33. Характеристика основних теорій агресії.</p> <p>34. Аналіз типології малих груп.</p> <p>35. Охарактеризувати феномен відмінностей між лідерством і керівництвом малих груп.</p> <p>36. Дослідження процесу прийняття групового рішення.</p> <p>37. Дослідження загальної характеристики великих соціальних груп.</p> <p>38. Аналіз психології етнічних груп.</p> <p>39. Особливості масових явищ у великих дифузних групах.</p>		
3	<p>Підготовка та складання екзамену, тестування</p> <ul style="list-style-type: none"> - Модуль №1 - Модуль №2 - Екзамен 	25	34
Усього годин:		78	138

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота					
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота				
20	16		20	19		25		100
№ лекції	Вид робіт	Бал	№ лекції	Вид робіт	Бал	Теоретичний курс	25	
Лекції 1-8	Практичне заняття №1	4	Лекції 9-18	Практичне заняття №5	3	Практичне завдання	-	
	Практичне заняття №2	4		Практичне заняття №6	4			
	Практичне заняття №3	4		Практичне заняття №7	4			
	Практичне заняття №4	4		Практичне заняття №8	4			
				Практичне заняття №9	4			

5. Навчально-методичне забезпечення

Дистанційний курс «Соціальна психологія» (ID: 1009)

1. Методичні вказівки для самостійної роботи з курсу «Соціальна психологія» для студентів спеціальності 053 «Психологія» всіх форм навчання / авт.-упоряд. Стоцький Я. В. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2023. 28 с.

2. Методичні вказівки для практичних занять з курсу «Соціальна психологія» для студентів спеціальності 053 «Психологія» всіх форм навчання / авт.-упоряд. Стоцький Я. В. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2023. 28 с.

6. Рекомендована література

1. Ануфрієва Н. М., Єрмакова Н. О., Зелінська Т. М. Соціальна психологія: навч. посіб. К.: Каравела, 2023. 296 с.

2. Волошина В. В., Ставицька С. О. Соціальна психологія: Хрестоматія. К.: Каравела, 2023. 330 с.

3. Корнєв М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія: підруч. К.: Либідь, 1995. 304 с.
4. Москаленко В. В. Соціальна психологія: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
5. Москаленко В. В. Соціальна психологія: підруч. Вид. 2-ге, випр. та допов. К.: Центр учбової літератури, 2023. 688 с.
6. Поліщук В. М. Соціальна психологія: навч. посіб. К.: Університетська книга, 2023. 217 с.
7. Психологічна енциклопедія /авт.-упоряд. О. М. Степанов. К.: Академвидав, 2006. 424 с.
8. Слюсаревський М. М., Хазратова Н. В. Соціальна психологія. Л.: Львівська політехніка, 2019. 352 с.
9. Соціологічна енциклопедія / уклад. В. Г. Городяненко. К.: Академвидав, 2008. 456 с.
10. Стоцький Я. В. Українська Греко-Католицька Церква і релігійне становище Тернопільщини (1946–1989): моногр. Т.: Підручники і посібники, 2003. 432 с.
11. Стоцький Я. В. Фіаско пошуків компромісу римо- і греко-католицьких церков із більшовицькою владою. *Українське релігієзнавство*. 2008. № 47. С. 128 – 138.
12. Стоцький Я. В. Доля чернецтва, духовенства і парохій УГКЦ у західних областях України у 1950 – 1953 рр. *Український історичний збірник*. 2008. Вип. 13. С. 283 – 293.
13. Стоцький Я. В. Аналіз економічного та соціологічного становища Почаївської Лаври у 1940-х – 1980-х роках і на сучасному етапі. *Гілея: наук. вісн.* 2021. Вип. 166 (11). Історичні науки. С. 70 – 76.
14. Стоцький Я. В. Діяльність пізньопротестантських Церков у Західній Україні (1920-ті – 1991 рр.: політологічний аналіз конфесійних трансформацій.: моногр. Т.: ФОП Паляниця В. А., 2023. 273 с.
15. Стоцький Я. В. Вплив релігійної (конфесійної) ідентичності на сучасне українське суспільство: психологічно-політологічний контекст. *Народознавчі зошити*. 2024. № 3 (177). С. 510 – 517.
15. Татенко В. О. Соціально-психологічні механізми впливу людини на людину. *Соціальна психологія*. 2003. № 1. С. 68 – 79.
16. Темрук О. В. Соціальна психологія: практикум. К.: Каравела, 2019. 280 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу в А-Tutor, ID:1009. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>
2. <http://www.nbu.gov.ua> – офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Вернадського
3. <http://www.lib.com.ua> – офіційний сайт Електронної бібліотеки.

8. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

